

TIESU PILS BŪVNICĪBAS UN ATKLĀŠANAS LIECĪBAS

Uzskatot, ka "tiesa ir kultūras iestādījums un kultūras pazīme", Latvijas valsts uzbūvēja vienu no skaistākajām ēkām Rīgā – Tiesu pili. Taisnības simbolu un latviešu būvmākslas pieminekli. 1936.gada 6.decembrī būvei svinīgi likts pamatakmens, bet jau pēc diviem gadiem – 1938.gada 9.decembrī – ēka iesvētīta un tajā darbu sāk Latvijas Senāts un citas tiesu iestādes.

Tiesu pils pamatakmens likšanas svinības

Par labāko būvprojektu 1936.gadā izsludināja sacensību, kurā tika iesniegti astoņi projekti. Galīgais projekts izstrādāts, apvienojot labākās idejas no visiem projektiem. Tiesu pils arhitekts Fridrihs Kārlis Skujiņš, būvuzņēmējs Miķelis Vaitnieks. Pamatakmens likšanas svinībās pirmo ķieģeli iemūrēja kara ministrs ģenerālis Jānis Balodis.

Tie, kam ir dots un nākamībā tiks dots neatkarīga soģa amats Latvijā, gādās, lai taisnības saule Latvijas zemē neaptumšojas un taisnprātības siltums uz viņas pavardiem neizdziest.

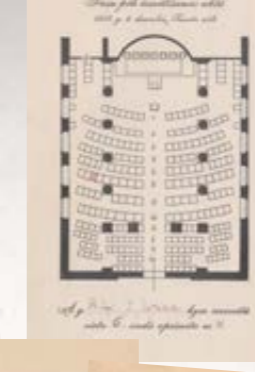
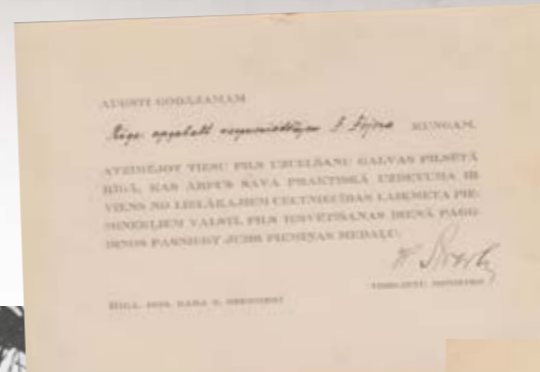
/No Tiesu pils pamatos iemūrētā vēstījuma nākamajām tiesnešu paaudzēm/

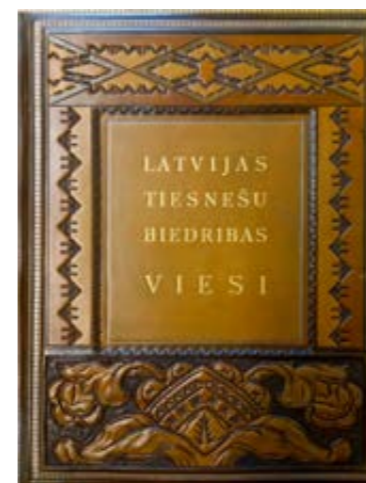
Pirmais svinīgais akts Tiesu pilī notika Latvijas valsts 20.gadadienā 1938.gada 18.novembrī, bet pils svinīga iesvētīšana un tai par godu svinības – 9.decembrī.

Ministru prezidents Kārlis Ulmanis sniedz Tiesu pils atslēgu tieslietu ministram H. Apsītim.

Augstākās tiesas muzejā glabājas Rīgas apgabaltiesas vicepriekšsēdētāja Jāņa Jējera aicinājums saņemt Tiesu pils piemiņas medaļu, vietu karte un iesvētīšanas akts programma.

Par godu Tiesu pils iesvētīšanai notika plašas svinības Virsnieku namā, kuru organizēšanā dalību ņēma arī Latvijas Tiesnešu biedrība. Tā gādāja par Igaunijas un Lietuvas delegāciju uzņemšanu un par balles viesu parakstīšanos speciāli iekārtotajā Viesu grāmatā.

AUGSTĀKĀS TIESAS PLĒNUMA LĒMUMS "PAR TIESU PILI"

Tiesu pils atklāšana bija liels notikums valsts dzīvē. Par to rakstīja visa tālaika prese. Augstākās tiesas muzejā glabājas žurnāla "Latvijas Architektūra" Tiesu pilij veltīts numurs, žurnāls "Atpūta" ar plašu reportāžu no Tiesu pils. Arī grāmatas par Tiesu pili, ko muzejam dāvinājis Latvijas tiesību institūts.

Padomju okupācija Latvijas Senātu likvidēja un arī citām tiesu iestādēm bija jāaiziet no Tiesu pils. Te ienāca padomju valdība. Justīcijas jeb Taisnības skulptūru galvenajā vestibīlā nomainīja Ļeņina krūštelis, pazuda skaitlās mēbeles un interjera priekšmeti. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas Tiesu pils joprojām ir valdības māja.

Kad atjaunoja Senātu, Augstākā tiesa prasīja atgriezt Tiesu pili tiesām. 1993.gada 15.martā Augstākās tiesas plēnuma pieņēma lēmumu "Par Tiesu pili", kurā atzina, ka "Augstākās tiesas tiesības atgriezties Tiesu pilī ir juridiski, morāli un vēsturiski pamatotas". 1996.gadā Augstākā tiesa atgriezās Tiesu pilī, taču ne savās – centrālajās telpās, bet ēkas daļā Elizabetes ielas pusē.

